

§ 10**Yttrande över betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71)**

LS 2016-1346

Ärendebeskrivning

Justitiedepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att lämna synpunkter på betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 20 december 2016

Förslag till yttrande

Sammanfattning av betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71)

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger landstingsrådsberedningens förslag i skrivelse den 18 januari 2017 (bilaga).

Följande yrkande framförs:

Bifall från ordföranden Irene Svenonius (M) till landstingsrådsberedningens förslag.

Tilläggsyrkande till landstingsrådsberedningens förslag från Susanne Nordling (MP) (bilaga).

Bifall från Dan Kareliusson (SD) till Sverigedemokraternas förslag (bilaga).

Proposition

Ordföranden frågar på vart och ett av landstingsrådsberedningens förslag och Dan Kareliussons (SD) yrkande och finner att landstingsstyrelsen bifaller landstingsrådsberedningens förslag. Därefter frågar ordföranden om landstingsstyrelsen bifaller Susanne Nordlings (MP) tilläggsyrkande och finner att landstingsstyrelsen inte bifaller tilläggsyrkandet.

Landstingsstyrelsens beslut

Landstingsstyrelsen beslutar enligt landstingsrådsberedningens förslag

att avge yttrande till Justitiedepartementet över betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Ordförande

Justerare

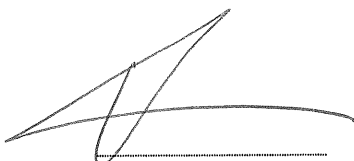

Justerare1/2-17
Exp. datum
Sign.

Reservation

Susanne Nordling (MP), Tomas Eriksson (MP) och Malin Karlsson (MP) reserverar sig mot beslutet vad avser tilläggsyrkandet.

Dan Kareliusson (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för Sverigedemokraternas förslag.

Beslutsexpediering: Justitiedepartementet, SLL Juridik och upphandling
Akt

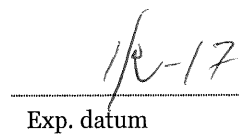

Ordförande

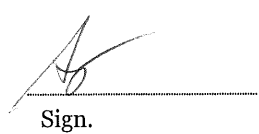
Justerare

Justerare

Exp. datum

Sign.

Landstingsstyrelsen

Yttrande över betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71)

Föredragande landstingsråd: Irene Svenonius

Ärendebeskrivning

Justitiedepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att lämna synpunkter på betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71).

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Justitiedepartementet över betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landsting har beretts möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71). Utredningen föreslår bland annat att ett omval ska kunna genomföras i en snabbare process och att skyddet för valhemligheten kan förbättras.

I betänkandet föreslås att vid ett omval ska så långt möjligt samma förutsättningar gälla som vid ett ordinarie val. Idag innehåller vallagen relativt få regler om omval. Det finns inga särskilda bestämmelser om vad som ska gälla vid ett omval beträffande partiernas anmälan av kandidater, röstlängder, röstkort och valsedlar. Därmed ställer vallagen i stort samma krav på administrationen av omval som av ordinarie val. Stockholms läns landsting ser därför positivt på att betänkandet har utrett möjligheterna att

förenkla förfarandet och administrationen vid omval för att möjliggöra att snabbare omval än idag och för att förutsättningarna ska bli i princip desamma som vid ordinarie val.

Sverige framhålls ofta som ett demokratiskt föredöme. Däremot har det nuvarande valsystemet kritiserats av internationella valobservatörer och EU-kommissionen, som har ställt frågor till Sverige om valhemligheten och fria val. I vallagen finns bestämmelser som syftar till att upprätthålla principerna om fria och hemliga val. Idag skyddas valhemligheten av en skärm men det går att ifrågasätta om valhemligheten redan röjs vid valsedelplatsen, ordning på valplatsen. Detta kan skapa problem då vid varje val rapporteras flera incidenter. Vid varje val utförs sabotage av partiaktivister och anhängare/motståndare som tar bort, täcker över eller på annat sätt avsiktlig motverkar ordningen bland valsedlarna. För att stärka ordningen och skyddet för valhemligheten föreslår utredningen att valsedlarna ska tillhandahållas bakom valskärmarna på röstmottagningsstället. Den föreslagna lösningen avser att förstärka valhemligheten och bidrar till att väljarna får vara i fred under valhandlingen, men ger samtidigt upphov till nya risker för manipulering av valsedlar. Det är viktigt att dessa nya risker för sabotage av valsedlar beaktas och förebyggs om en sådan förändring genomförs.

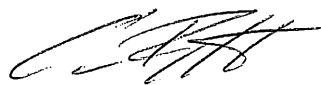
Stockholms läns landsting ser behovet av en översyn av vårt valsystem då det är angeläget att behålla en hög trovärdighet. Det är viktigt att upprätthålla ett system där väljarna kan rösta på alla partier och personrösta oavsett var de befinner sig när de röstar. Valsystemet ska utgå ifrån att medborgarna ska kunna delta i samhället på lika villkor och ha den demokratiska rätten att rösta. Skulle systemet urholka väljarens frihet och skydd för valhemligheten är det ett hot mot demokratin.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 20 december 2016
Förslag till yttrande
Sammanfattning av betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71)

Irene Svenonius

Carl Rydingstam

Yttrande över betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till Justitiedepartementet över betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71) i enlighet med landstingsdirektörens förslag till yttrande med följande tillägg

att omedelbart justera beslutet.

I betänkandet står det att "utlandsröstkortet skickas till väljarna så snart det är möjligt sedan det har beslutats när omvalet ska hållas". "Så snart som möjligt" behöver specificeras. Därför föreslår vi att det tas fram en minimitid även för de som röstar från utlandet så att dessa personer har en chans att förstå när de ska börja reagera på att de inte fått något röstkort.

Förslag till beslut angående Yttrande över betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71) (LS 2016-1346).

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till Justitiedepartementet över betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71) enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut enligt vad som anförs i följande lydelse:

Justitiedepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att lämna synpunkter på betänkandet Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten.

Landstinget ansluter till bedömningarna i betänkandet att föreslagna lagändringar är lämpliga åtgärder för att förenkla förfarandet vid omval så att dessa kan genomföras snabbare.

Vidare anser Landstinget att det finns stora brister i dagens vals-system, främst då risken att individer slänger eller gömmer, i deras ögon, misshagliga partiers valsedlar. Det har även förekommit att man på andra sätt saboterar valsedlar så de ska bli ogiltiga. Dock så anser inte Stockholms läns landsting att problemen blir färre eller försvinner bara för att man flyttar valsedlarna till en annan del av vallokalen och in i röstbåsen. Landstinget ser en stor risk att valfusket kommer att fortsätta och till och med eskalera med den lösning som föreslås i utredningen. Detta då det blir ännu svårare för partiföreträdare, som har till uppgift att fylla på sitt partis valsedlar i vallokalen, att upptäcka om valsedlar saknas, då man inte har möjlighet att gå in bakom röstbåsen för att kontrollera om ett partis valsedlar finns kvar eller ej. Stockholms läns landsting förespråkar istället den andra lösningen som diskuteras i utredningen; nämligen att väljaren själv får skriva ut önskad valsedel. Landstinget inser att denna lösning kommer medföra ökad kostnader men demokratin måste få kosta.